

Zakres prac nad projektami planów ochrony Wigierskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska”

Spis treści

PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA	2
PODSTAWY SPORZĄDZENIA PROJEKTÓW PLANÓW OCHRONY	5
ZADANIA DO WYKONANIA W II STOPADZIE 2014 ROKU	6
1. DOKOŃCZENIE PRAC NAD „OPERATEM OCHRONY EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH”	6
2. DOKOŃCZENIE PRAC NAD „OPERATEM OCHRONY ZASOBÓW I EKOSYSTEMÓW WODNYCH”	7
3. DOKOŃCZENIE PRAC NAD „OPERATEM OCHRONY ZWIERZĄT”	8
4. DOKOŃCZENIE PRAC NAD OPRACOWANIEM „ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO I JEGO OTULINY”.....	9
5. DOKOŃCZENIE PRAC NAD OPRACOWANIAMI ANALITYCZNYMI	10
6. SPORZĄDZENIE PROJEKTÓW ROZPORZĄDZEŃ W SPRAWIE PLANU OCHRONY WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO ORAZ W SPRAWIE PLANU OCHRONY DLA OBSZARU NATURA 2000 W CZĘŚCI POZA GRANICAMI WPN-U.....	13
7. SPORZĄDZENIE DOKUMENTACJI PLANU OCHRONY.....	14
USTALENIA DOTYCZĄCE WYBRANYCH PRAC KONIECZNYCH DLA SPORZĄDZENIA PLANÓW OCHRONY DLA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO I OBSZARU NATURA 2000 „OSTOJA WIGIERSKA”.....	15
<i>I. Inwentaryzacja zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych z ich charakterystyką, oceną stanu i prognozą przyszłych zmian, w zakresie niezbędnym do zaplanowania ochrony.</i>	15
<i>II. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony</i>	15
<i>III. Ustalenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru, zachowania integralności obszaru oraz spójności sieci Natura 2000</i>	16
<i>IV. Ustalenie działań ochronnych</i>	16
<i>V. Ustalenie niezbędnych wskazań do studiów i planów</i>	17

Przedmiot zamówienia

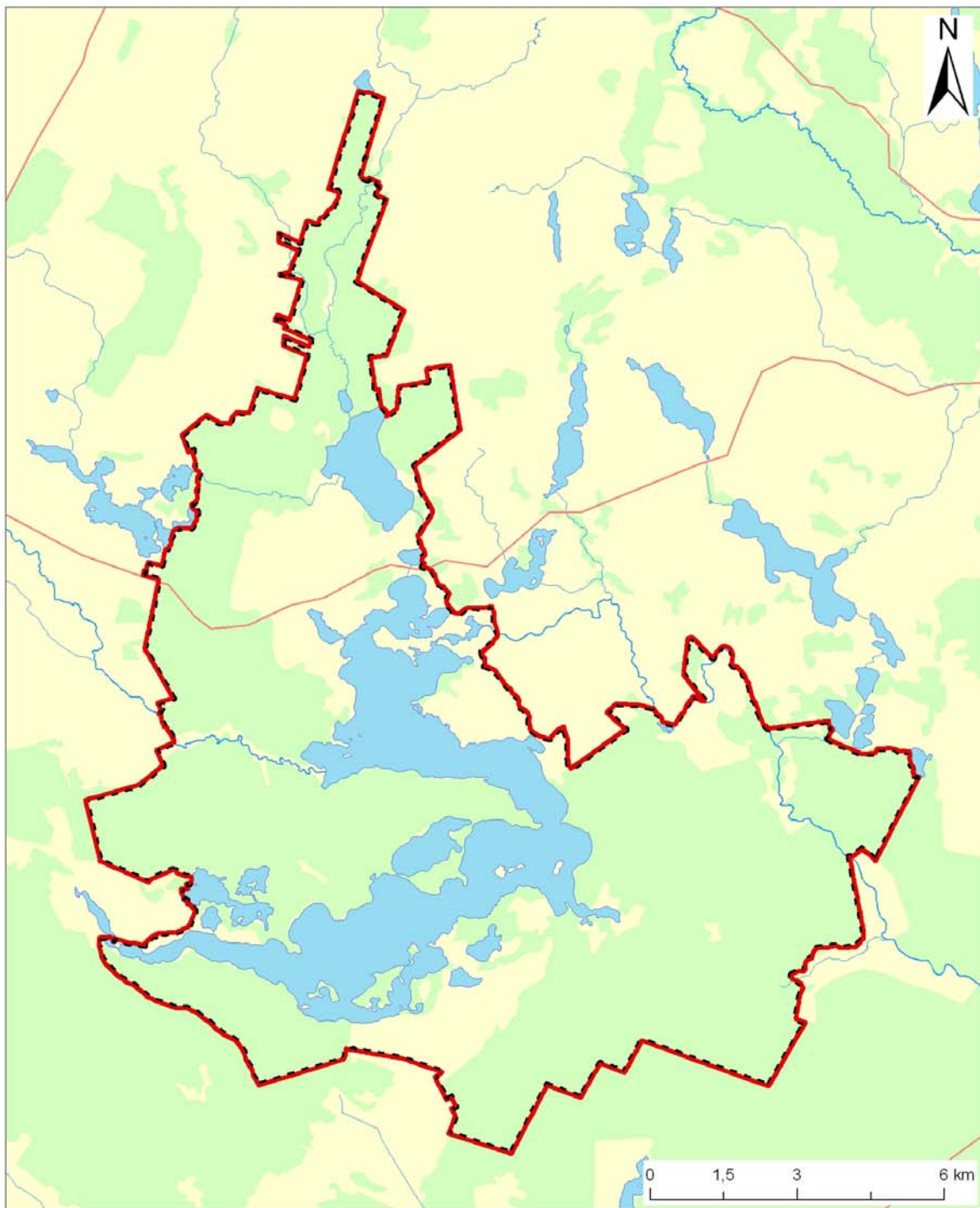
Przedmiotem zamówienia jest wykonanie projektów planów ochrony:

1. Wigierskiego Parku Narodowego (w skrócie WPN), położonego w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Ostoja Wigierska”, uwzględniającego zakres dla parku narodowego i obszaru Natura 2000 (14987,9 ha).
2. Specjalnego obszaru ochrony siedlisk (skrótowo SOO) "Ostoja Wigierska", w części znajdującej się poza granicami Wigierskiego Parku Narodowego (1285,9 ha).

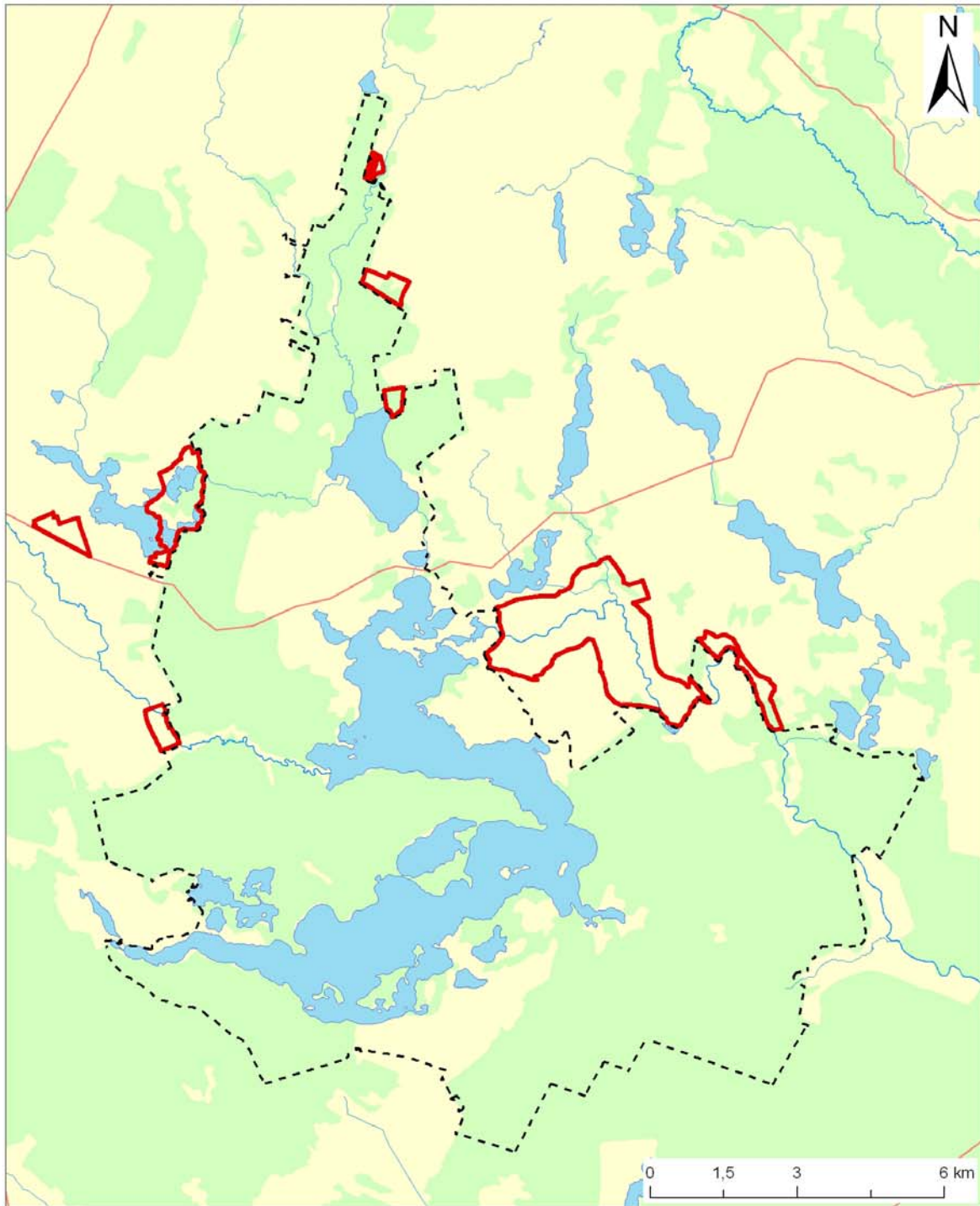
Tabela poniżej przedstawia zestawienie powierzchniowe obszarów objętych planami

Część	Nazwa obszaru	Kod	Powierzchnia obszaru (w ha)	Powierzchnia objęta planami
I	1. Wigierski Park Narodowy jako część SOO Ostoja Wigierska		15085,49	14987,9
	2. SOO Ostoja Wigierska	PLH200004	16072,1	986,61

Mapy poniżej przedstawiają obszary będące przedmiotem zamówienia

- Plan Ochrony uwzględniający zakres dla parku narodowego i obszaru Natura 2000 Ostoja Wigierska
- - - granica Wigierskiego Parku Narodowego

- Plan Ochrony uwzględniający wyłącznie zakres dla obszaru Natura 2000
Ostoja Wigierska poza granicami Wigierskiego Parku Narodowego
- - - - granica Wigierskiego Parku Narodowego

Podstawy sporządzenia projektów planów ochrony

1. Projekt planu ochrony dla parku narodowego należy wykonać zgodnie z:
 - a) art. 20 ust. 1, 2, 3, 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. nr 151, poz. 1220, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą OP”;
 - b) rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 roku, w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. nr 94, poz. 794), zwanym dalej „rozporządzeniem POPN”;
2. Projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 należy wykonać zgodnie z:
 - a) art. 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. nr 151, poz. 1220, z późn. zm.);
 - b) rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. nr 64, poz. 401), zwanym dalej „rozporządzeniem PON2000”.
3. Projekty wszystkich wyżej wymienionych planów należy wykonać zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm., zwaną dalej ustawą o udostępnianiu informacji).
4. W przypadku zmiany w/w aktów prawnych w trakcie realizacji umowy Wykonawca uwzględni te zmiany w wersji ostatecznej projektu planu.
5. Projekty planów ochrony należy wykonać również zgodnie z innymi aktami prawnymi dotyczącymi przedmiotu zamówienia, aktualnymi na dzień odbioru zamówienia.
6. Projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 należy sporządzić na podstawie:
 - a) aktualnego Standardowego Formularza Danych (SDF) i mapy obszaru objętego projektem planu, udostępnionych w wersji elektronicznej przez Zamawiającego;
 - b) zaktualizowanych list przedmiotów ochrony;
 - c) założeń do sporządzania projektów planów, udostępnionych w wersji elektronicznej przez Zamawiającego;
 - d) operatów „Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”, wykonanych w 1999 roku przez Narodową Fundację Ochrony Środowiska, zwanych dalej „starym planem” i „starymi operatami”, które Zamawiający udostępni w wersji elektronicznej Wykonawcy;
 - e) analizy przydatności materiałów ze starego planu ochrony do wykorzystania w projekcie nowego planu ochrony, udostępnionych w wersji elektronicznej przez Zamawiającego;
 - f) wyników badań i opracowań wykonanych dla danego obszaru Natura 2000, będących w dyspozycji Zamawiającego, uzyskanych podczas jego wyznaczania, inwentaryzowania, monitorowania i planowania ochrony;
 - g) podręczników metodycznych ochrony oraz monitoringu siedlisk i gatunków opracowanych w ramach monitoringu przyrodniczego PMS, dostępnych na stronie internetowej GIOŚ (www.gios.gov.pl), oraz wskaźników oceny stanu ochrony przekazanych przez Zamawiającego;
 - h) poradnika utrzymania i ochrony siedlisk oraz gatunków, dostępnego na stronie GDOŚ <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/poradnik.php>;
 - i) wyników monitoringu siedlisk i gatunków Natura 2000, wykonywanego przez IOP na zlecenie GIOŚ w latach 2006-2010 – dostępne na stronie <http://www.iop.krakow.pl/cn2000/Monitoring/Default.aspx>;
 - j) opracowania-raportu „Inwentaryzacja ornitologiczna Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 PLB 200002 Puszcza Augustowska”, wykonanego w 2010 r. przez Oddział BULiGL w Radomiu;
 - k) wyników ekspertyz terenowych i materiałów zgromadzonych podczas pracy nad projektem Planu przez Wykonawcę.
7. Podstawowe materiały dotyczące obszarów Natura 2000, będących przedmiotem zamówienia, są dostępne na stronie internetowej Zamawiającego (www.wigry.win.pl) oraz w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego, Krzywe 82, w godzinach od 7 do 15.
8. Wykonawca podczas sporządzania projektu planu zadań ochronnych jest zobowiązany kierować się „Wytocznymi do opracowania Planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”, wydanymi przez GDOŚ na podstawie art. 32 ust 1 w świetle art. 32 ust 2 pkt. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, które są dostępne na stronie internetowej GDOŚ (www.gdos.gov.pl).

Zadania do wykonania w listopadzie 2014 roku

1. Dokończenie prac nad „Operatem ochrony ekosystemów leśnych”

Zakres prac dla lasów Skarbu Państwa w granicach Parku (9020 ha, wraz z lasami wykupionymi):

- 1) Określenie typów ekosystemów leśnych i identyfikacja zbiorowisk roślinnych w ujęciu syntaksonomicznym, wraz z oceną zachodzących w nich procesów ekologicznych.
- 2) Taksacja drzewostanów: typ siedliskowy lasu, potencjalne i rzeczywiste zbiorowisko roślinne, siedlisko przyrodnicze Natura 2000, naturalna faza rozwojowa (wg klasyfikacji Leibunguta modyfikowanej przez Miścickiego (1994), szacowany skład gatunkowy (wg zasobności i stopnia pokrycia koron), szacowana zasobność m³/ha skorygowana wynikami pomiaru powierzchni próbnych naziemnych lub fotolotniczych, zdrowotność, bonitacja, budowa pionowa, stopień zwarcia i zadrzewienia, struktura wiekowa i przestrzenna, stan odnowień naturalnych (skład, wymiary, sposób rozmieszczenia, kondycja), zgodność składu gatunkowego ze składem zbiorowiska naturalnego, szacowane zasoby martwych drzew stojących i leżących, określenie uszkodzeń drzew (lub powierzchni drzewostanów) przez mikroorganizmy lub zwierzęta (w tym przez bobry). Opracowanie z wykorzystaniem zdjęć lotniczych i ALS, wykonanych na ten cel.
- 3) Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000.
- 4) Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony ekosystemów leśnych.
- 5) Opracowanie koncepcji ochrony ekosystemów leśnych i monitoringu jej skuteczności, zgodnie z § 8 ust. 1 pkt. 10 rozporządzenia POPN.
- 6) Wskazanie zadań ochronnych, zgodnie z § 24 rozporządzenia POPN, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.
- 7) Ocena przewidywanych skutków realizacji zadań ochronnych, w tym oszacowanie kosztów.
- 8) Wykonanie baz danych opisowych w relacji do leśnej mapy numerycznej, wykonanie warstw informacyjnych GIS w formacie SHP, zawierających dane taksacyjne drzewostanów.
- 9) Założenie sieci terenowych, dendrometrycznych powierzchni kontrolnych (LIDAR), korekta parametrów taksacyjnych o modele kształtów koron i przyrostowe dla warstw stratyfikacyjnych z danych LIDAR.
- 10) Przygotowanie wykazów zmian gruntowych do naniesienia zmian w ewidencji gruntów. Analizie podlegać będą lasy o łącznej powierzchni ok. 40 ha.
- 11) Kompozycja i wydruk map.

Zakres prac dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa w granicach obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (ok. 1000 ha):

- 1) Zebranie danych dotyczących lasów niepaństwowych (projekty uproszczonych planów urządzenia lasu lub zadania z zakresu gospodarki leśnej) i ich przetworzenie na formę bazy danych;
- 2) Wektoryzacja dostępnych map lasów niepaństwowych, utworzenie warstwy do mapy numerycznej „lasy niepaństwowe”.

Zakres prac dla wszystkich lasów w granicach obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (ok. 10415 ha)

- 1) Inwentaryzacja leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 zgodnie z typologią fitosocjologiczną i typologią siedlisk Natura 2000 wraz z:
 - a) oceną stanu ochrony;
 - b) określeniem wskaźników właściwego stanu;
 - c) identyfikacją istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu;
 - d) określeniem warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony;
 - e) ustaleniem ewentualnych wskaźników do zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego;
 - f) określeniem działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację;
 - g) określeniem sposobów monitoringu realizacji zadań ochronnych oraz ich skutków;
 - h) określeniem sposobów monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony.
- 2) Opracowanie wskaźników do aktualizacji SDF obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska”.
- 3) Fotointerpretacja (stereoskopowa) zdjęć lotniczych IR w zakresie stanu drzewostanów. Analiza porównawcza ze stanem z 1996 roku. Należy wyróżnić następujące klasy: drzewa zamierające i martwe, ubytek aparatu asymilacyjnego w przedziałach do 30%, do 50%, drzewostany o rozluźnionym zwarciu, powierzchnie wylesione i uprawy leśne. Wykonanie warstw wektorowych w formacie SHP, będących wynikiem fotointerpretacji.
- 4) Kompozycja i wydruk map.

Podczas wykonywania operatu ochrony ekosystemów leśnych należy korzystać z zasad i standardów określonych w aktualnej Instrukcji Urzędzenia Lasu, obowiązującej w PGL Lasy Państwowe.

Produkt końcowy: wersja papierowa i elektroniczna na płytach CD lub DVD - 15 kompletów.

Termin realizacji: IV kwartał 2014

Podstawa prawna zakresu prac:

rozporządzenie POPN § 8 ust 1 pkt. 4, 10, 11, § 9 pkt. 5, § 11 ust 1 pkt. 3, § 13 pkt. 6, 7, 16, 17;
rozporządzenie PON2000 § 3 pkt. 2, 3, 6, 8, 9.

2. Dokończenie prac nad „Operatem ochrony zasobów i ekosystemów wodnych”

Zakres prac dla ekosystemów wodnych w granicach obszaru Natura 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Wigierska” (ok. 2900 ha):

- 1) Zestawienie wszystkich wód, z podaniem ich powierzchni, właścicieli i zarządców, kategorii wód, przynależności do dorzecza i regionu wodnego oraz ustaleń planów gospodarowania wodami.
- 2) Ocena stabilności zasobów wodnych.
- 3) Ocena ekosystemów rzecznych, m.in. w aspekcie dostawy materii do jezior WPN.
- 4) Ocena stanu ekologicznego i podatności wód parku na degradację, ze szczególnym uwzględnieniem zbiorników wodnych i cieków najsilniej narażonych na zanieczyszczenie i eutrofizację.
- 5) Przedstawienie prognozy przyszłych zmian, w zakresie niezbędnym do zaplanowania ochrony, opracowanie koncepcji ich ochrony.
- 6) Określenie typów zbiorowisk roślinnych wraz z analizą i oceną stanu wody, osadów dennych oraz krążenia pierwiastków.
- 7) Zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o siedliskach i gatunkach wodnych będących przedmiotami ochrony w ramach sieci Natura 2000.
- 8) Inwentaryzacja zasobów wodnych i składników ekosystemów wodnych, z ich charakterystyką, oceną stanu i prognozą przyszłych zmian, w zakresie niezbędnym do zaplanowania ochrony. Na zasoby wodne podlegające inwentaryzacji składają się: stałe zbiorniki wodne i ciek, źródła, obszary podmokłe (mokradła), zbiorniki astatyczne (okresowe) i rowy melioracyjne.
- 9) Wykonanie inwentaryzacji i badań niezbędnych do uzyskania wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.
- 10) Ocena stanu ochrony siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony w ramach sieci Natura 2000. Ustalenie wskaźników określonych w § 3 pkt. 4 rozporządzenia PON2000, zgodnie ze skalą określoną w załączniku do tego rozporządzenia.
- 11) Ustalenia dotyczące identyfikacji i oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. w tym ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony.
- 12) Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony, w odniesieniu do całości ekosystemów wodnych oraz zasiedlających je zespołów roślin i zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem rezultatów przeprowadzonych działań ochronnych (jak np. ocena wpływu prowadzonych odłowów i zarybień na strukturę planktonu i zdolności jeziora Wigry do samooczyszczania).
- 13) Wskazania do ochrony ścisłej i czynnej.
- 14) Opracowanie koncepcji ochrony zasobów i ekosystemów wodnych, a także eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.
- 15) Ustalenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony Natura 2000, w tym ustalenie wskaźników właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt.
- 16) Wskazanie zadań ochronnych, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji. w tym ustalenie działań ochronnych zapewniających utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, likwidację, ograniczenie zidentyfikowanych zagrożeń lub zapobieżenie im.
- 17) Zaplanowanie zasad monitoringu skuteczności ochrony oraz ustalenie sposobów monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony.
- 18) Sformułowanie ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województw.
- 19) Ocena przewidywanych skutków realizacji zadań ochronnych, w tym oszacowanie kosztów.
- 20) Opracowanie wskazań do aktualizacji SDF obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska”.
- 21) Wykonanie bazy danych opisowych i geometrycznych zawartych w operacie.
- 22) Wykonanie map tematycznych w formie cyfrowej: sieci hydrograficznej i granic zlewni; roślinności; siedlisk przyrodniczych; siedlisk i stanowisk gatunków roślin i zwierząt dziko występujących objętych ochroną gatunkową; zagrożonych wyginięciem, rzadko występujących oraz objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000; typów ekosystemów.

Ustalenia operatu powinny uwzględniać obowiązki wynikające z Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 ustanawiająca ramy wspólnotowego

działania w dziedzinie polityki wodnej, Dz.U.UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.). W szczególności powinny uwzględnić zapisy „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna” (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2011).

W operacie należy uwzględnić podział na teren Wigierskiego Parku Narodowego i część obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” poza granicami parku, tak by informacje można było bez dodatkowej obróbki wykorzystać przy sporządzaniu dwóch odrębnych planów.

W odniesieniu do obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” obowiązuje zakres prac określony w § 3 rozporządzenia PON2000.

Produkt końcowy: wersja papierowa i elektroniczna na płytach CD lub DVD - 3 komplety.

Termin realizacji: IV kwartał 2014

Podstawa prawna zakresu prac:

rozporządzenie POPN § 8 ust 1 pkt. 3, 4, 5, 9, 10 a-e, g-h, 11, 12, § 9, pkt. 3, 7, 9 a-b, § 11 ust 1, pkt. 1, 4-9, 11, § 13, pkt. 2-5, 8, 15-18; rozporządzenie PON2000 § 3.

3. Dokończenie prac nad „Operatem ochrony zwierząt”

Zakres prac dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (16273,8 ha):

- 1) Zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o faunie parku, w tym dotyczących ich stanu, zagrożeń, wymogów i możliwości ochrony.
- 2) Inwentaryzacja fauny parku, z ich charakterystyką, oceną stanu i prognozą przyszłych zmian, w zakresie niezbędnym do zaplanowania ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków:
 - a) podlegających ochronie, rzadkich i zagrożonych;
 - b) będących przedmiotami ochrony w ramach sieci Natura 2000;
 - c) gatunków wywierających silną presję na ekosystemy;
 - d) ekspansywnych gatunków obcych i problemowych.
- 3) W odniesieniu do gatunków Natura 2000 ocena stanu ich ochrony i określenie wskaźników tego stanu, określonych w § 3 pkt. 4 rozporządzenia PON2000, zgodnie ze skalą ustaloną w załączniku do tego rozporządzenia.
- 4) Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla fauny parku. w tym ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000.
- 5) Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony zwierząt.
- 6) Opracowanie koncepcji ochrony fauny a także eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. w tym ustalenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000 a zwłaszcza ustalenie wskaźników właściwego stanu ochrony. w szczególności opracowanie zasad ochrony dla gatunków szczególnie cennych, w tym objętych ochroną, ujętych na czerwonych listach i w czerwonej księdze oraz w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej.
- 7) Wskazanie zadań ochronnych, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji. w tym ustalenie działań ochronnych zapewniających utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000, likwidację, ograniczenie zidentyfikowanych zagrożeń lub zapobieżenie im.
- 8) Zaplanowanie zasad monitoringu skuteczności ochrony oraz ustalenie sposobów monitoringu stanu ochrony gatunków Natura 2000.
- 9) Ocena przewidywanych skutków realizacji zadań ochronnych, w tym oszacowanie kosztów.
- 10) Opracowanie list gatunków zwierząt wraz ze wskaźnikami do aktualizacji SDF obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska”.
- 11) Wykonanie bazy danych opisowych i geometrycznych zawartych w operacie.
- 12) Sporządzenie map tematycznych, w szczególności mapy siedlisk i stanowisk gatunków zwierząt dziko występujących objętych ochroną gatunkową, zagrożonych wyginięciem lub rzadko występujących oraz objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000.

W operacie należy uwzględnić podział na teren Wigierskiego Parku Narodowego i część obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” poza granicami parku, tak by informacje można było bez dodatkowej obróbki wykorzystać przy sporządzaniu dwóch odrębnych planów.

W odniesieniu do obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” obowiązuje zakres prac określony w § 3 rozporządzenia PON2000.

Produkt końcowy:

wersja papierowa i elektroniczna na płytach CD lub DVD – 3 komplety.

Termin realizacji: IV kwartał 2014

Podstawa prawna zakresu prac:
rozporządzenie POPN § 9 pkt. 9, § 13 pkt. 5; rozporządzenie PON2000 § 3

4. Dokończenie prac nad opracowaniem „Zagospodarowanie przestrzenne Wigierskiego Parku Narodowego i jego otuliny

Opracowanie składające się z części:

I. Charakterystyka i ocena stanu zagospodarowania przestrzennego Wigierskiego Parku Narodowego

Dla obszaru Parku i otuliny (26283,31 ha):

1. Przygotowanie charakterystyki i oceny stanu zagospodarowania przestrzennego, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych.
2. Inwentaryzacja istniejących i projektowanych lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w parku i otulinie.
3. Identyfikacja i ocena zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych powodowanych przez działalność gospodarczą, rekreacyjną, turystyczną i sportową.

Opracowanie należy wykonać ze szczególnym uwzględnieniem:

- aktualnych powiązań przestrzennych w aspekcie krajowym i regionalnym, ukazujących Park na tle Polski, województwa podlaskiego i Suwalszczyzny,
 - terenu Parku jako elementu sieci Natura 2000 i przedstawienie uwarunkowań wynikających z położenia Parku,
 - aktualnych materiałów, dokumentacji i planów dla terenu opracowania dotyczących koncepcji zagospodarowania,
 - aktualnego zagospodarowania przestrzennego na terenie gmin Suwałki, Krasnopol, Nowinka i Giby
 - zapisów obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
 - porównania kierunków rozwoju gmin i zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów z celami i zadaniami statutowymi Parku,
 - wskazania kierunków zagospodarowania obszaru wraz z prognozami i zmianami.
4. Analiza istniejących i projektowanych planów, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, strategii i programów dotyczących obszaru Natura 2000 lub mogących mieć na niego wpływ.

Charakterystykę i ocenę stanu zagospodarowania przestrzennego Wigierskiego Parku Narodowego należy sformułować oddzielnie dla Wigierskiego Parku Narodowego i dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” w części poza granicami parku. Dla obszaru parku należy zrealizować pełen zakres, dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” poza granicami parku należy zrealizować punkt 4.

II. Ustalenia i wskazania do zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego

Zakres prac dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (16273,8 ha)

- 1) ustalenie obszarów wymagających rekultywacji i odtworzenia ekosystemów cennych pod względem przyrodniczym na obszarach objętych ochroną krajobrazową;
- 2) określenie i ustalenie zasad utrzymania korytarzy ekologicznych łączących park narodowy z otoczeniem, w tym zasad kształtowania obiektów infrastruktury w sposób umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów;
- 3) ustalenie rozmieszczenia obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego;
- 4) ustalenie zasad gospodarowanie wodami;
- 5) ustalenie zasad gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, w tym:
 - a) kierunków i zasad kształtowania przestrzeni produkcyjnej,
 - b) wskazanie obszarów, które powinny być zalesione, oraz obszarów wyłączonych z zalesiania;
- 6) określenie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia ich użytkowania, w tym w zależności od potrzeb:
 - a) wyłączenia terenów spod zabudowy,
 - b) ograniczania lokalizacji infrastruktury technicznej i komunikacyjnej lub ograniczania skutków jej oddziaływania,
 - c) ograniczania lokalizacji infrastruktury turystycznej i edukacyjnej lub ograniczania skutków jej oddziaływania,
 - d) wskazanie zasad ochrony stylu budownictwa i architektury, charakterystycznego dla danego obszaru.
- 7) ustalenie, w oparciu o analizę obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw, wskazań do zmiany studiów lub planów, których realizacja naruszy lub stworzy ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ustawy OP.

- 8) Wykonanie bazy danych opisowych i geometrycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego.
- 9) Kompozycja i wydruk mapy „Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego”, w skali 1:10000, umożliwiającej odczyt oznaczeń geodezyjnych – nr działek i klas użytków (dopuszcza się zastosowanie czarno-białego podkładu mapy).

Ustalenia do studiów i planów zagospodarowania przestrzennego oraz wskazania do zmian w istniejących studiach i planach należy sformułować oddzielnie dla Wigierskiego Parku Narodowego i dla obszaru Natura 2000 „Ostoja wigierska” w części poza granicami parku. Dla obszaru parku należy zrealizować pełen zakres, dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” poza granicami parku należy zrealizować punkt 7.

Produkt końcowy: wersja papierowa i elektroniczna na płytach CD lub DVD – po 3 komplety każdego opracowania.

Termin realizacji: IV kwartał 2014

Podstawa prawna zakresu prac:
rozporządzenie POPN § 8 ust 1 pkt.. 8, § 12; rozporządzenie PON2000 § 3 ust 1 pkt.. 2c, pkt.. 7.

5. Dokończenie prac nad opracowaniami analitycznymi

w formie opisów, zestawień oraz map tematycznych i baz danych w zakresie: identyfikacji, oceny oraz zaplanowanych sposobów ich eliminacji lub ograniczania.

I. zagrożenia, uwarunkowania społeczne i gospodarcze oraz Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony. Opracowanie składające się z trzech części:

A. Istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne

Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (16273,8 ha)

W parku narodowym zakres ustaleń niezbędnych do identyfikacji i oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, obejmuje w szczególności:

- 1) istniejące i projektowane lokalizacje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) źródła, rodzaje i stężenia zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zanieczyszczenia gleb, natężenie hałasu;
- 3) zagrożenia i stopień uszkodzenia drzewostanów przez czynniki abiotyczne i biotyczne;
- 4) stan czystości i źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- 5) pobór wód powierzchniowych i podziemnych;
- 6) działalność gospodarczą, rekreacyjną, turystyczną i sportową;
- 7) gospodarkę wodną, w tym infrastrukturę hydrotechniczną, ochronę przeciwpowodziową i systemy melioracyjne;
- 8) elementy infrastruktury utrudniające migrację roślin, zwierząt lub grzybów;
- 9) naturalne procesy mogące mieć wpływ na osiągnięcie celów ochrony, jak: sukcesja roślinności uwolnionej od presji antropogenicznej, eutrofizacja wód, rozprzestrzenianie się obcych gatunków zagrażających rodzimym gatunkom, zaburzenia w strukturze populacji zwierząt, zmiany klimatu, obniżenie poziomu wód podziemnych;
- 10) zagrożenia dla walorów krajobrazowych;
- 11) szkody powodowane przez kłusownictwo, kradzieże drewna, nielegalne pozyskiwanie płodów runa leśnego i surowców zielarskich oraz nielegalne składowanie odpadów.

Zagrożenia ocenia się w odniesieniu do całości przyrody oraz poszczególnych jej składników, biorąc pod uwagę ich wpływ na naturalne procesy przyrodnicze, siedliska przyrodnicze, ekosystemy, siedliska oraz populacje roślin, zwierząt lub grzybów, różnorodność ekosystemową i krajobrazową, przyrodę nieożywioną, wartości kulturowe oraz krajobraz.

Na obszarze Natura 2000 należy dokonać oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony, uwzględniającą ocenę stanu przedmiotów ochrony oraz ocenę prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i ich możliwy wpływ na parametry. Wykonawca ustali listę zagrożeń i następnie określi ich charakter oraz wpływ na przedmioty ochrony, próbując powiązać relacje przyczynowo-skutkowe ze wskaźnikami decydującymi o stanie ochrony.

Zawartość:

1. Synteza zagrożeń z poszczególnych operatów tematycznych, z oddzielnym zestawieniem zagrożeń dla przedmiotów ochrony.
2. W odniesieniu do zagrożeń dla przedmiotów ochrony – ustalenie sposobów monitoringu umożliwiającego określenie czy nastąpiło zmniejszenie tych zagrożeń.

3. Uzupełnienie bazy danych opisowych i geometrycznych o odpowiednie dane.
4. Przygotowanie zbiorczej mapy zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz zaplanowanych sposobów ich eliminacji lub ograniczania. Opis ogólny i zestawienie tabelaryczne zagrożeń.

Zagrożenia należy sformułować oddzielnie dla Wigierskiego Parku Narodowego i dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” w części poza granicami parku. Dla Wigierskiego Parku Narodowego należy zrealizować pełen zakres. Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” w części poza granicami parku, należy zrealizować zakres dotyczący przedmiotów ochrony.

B. Uwarunkowania społeczne i gospodarcze

Dla obszaru parku (ok. 15000 ha)

Przygotowanie charakterystyki i oceny uwarunkowań społecznych i gospodarczych ochrony parku narodowego, w szczególności w zakresie dotychczas prowadzonej na terenie parku działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej i jej wpływu na stan zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych. Powyższą analizę przeprowadzić pod względem sfery przyrodniczej, kulturowej, infrastruktury oraz sfery społeczno - gospodarczej. Opracowanie należy przygotować ze szczególnym uwzględnieniem:

- analizy uwarunkowań realizacji podstawowych celów parku wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawnych,
- analizy uwarunkowań realizacji podstawowych celów parku wynikających z zapisów planów miejscowych i studiów.

C. Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony

Dla obszaru parku (ok. 15000 ha)

Wykonanie ekspertyzy o tytule j.w., w tym rozpoznanie dotychczasowych zmian zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych i wartości kulturowych oraz przyczyn tych zmian, ze szczególnym uwzględnieniem rezultatów przeprowadzonych działań ochronnych.

II. Koncepcja ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz wartości kulturowych, a także eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń

Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (16273,8 ha). Opracowanie zawiera również ustalenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zachowania jego integralności oraz spójności sieci Natura 2000.

Zawartość

1. Określenie strategicznych celów ochrony parku narodowego.
2. Ustalenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, poprzez określenie wskaźników właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony.
3. Ustalenie sposobów monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony przez wskazanie sposobów, metod, częstotliwości, zakresu obserwacji i rejestracji danych umożliwiających:
 - a) aktualizację łącznej oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony, o której mowa w pkt. 2,
 - b) porównanie różnic między aktualnymi parametrami stanu ochrony przedmiotów ochrony a parametrami właściwego stanu ochrony,
 - c) ocenę zidentyfikowanych zagrożeń do ustalenia, czy nastąpiło zmniejszenie zagrożeń.
4. Ustalenie warunków zachowania integralności obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci obszarów Natura 2000 przez:
 - a) rozpoznanie lub zmianę celów ochrony w innych formach ochrony przyrody położonych w obszarze lub częściowo się z nim pokrywających;
 - b) wskazanie terenów, na których sposoby zagospodarowania powodowałyby znaczące negatywne oddziaływanie na obszar;
 - c) wskazanie terenów, na których sposoby zagospodarowania mogą powodować znaczące negatywne oddziaływanie na obszar;
 - e) wskazanie sposobów gospodarowania wodami;
 - f) wskazanie sposobów prowadzenia gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej;
 - g) wskazanie śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych;
 - h) wskazanie sprzyjających ochronie obszaru kierunków rozwoju społecznego, gospodarczego;
 - i) sformułowanie wskazań do planów zagospodarowania przestrzennego, planów urządzenia lasu, uproszczonych planów urządzenia lasu, inwentaryzacji stanu lasu, operatów rybackich i planów gospodarowania wodami;
 - j) wstępne ustalenie ryzyka negatywnego oddziaływania na obszar dla przedsięwzięć, w zależności od ich charakterystyki i lokalizacji w obszarze.
5. Określenie potrzeb i uwarunkowań zastosowania ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej w parku narodowym.

6. Określenie priorytetów realizacji zadań ochronnych i sposobów ich szczegółowego planowania.
7. Określenie, w razie potrzeby, miejsc i zasad stosowania poszczególnych sposobów ochrony oraz szczegółowych sposobów wykonywania zabiegów ochronnych na obszarach ochrony czynnej i krajobrazowej.
8. Sposoby udostępniania obszaru parku narodowego dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, połowu ryb, nie wpływających negatywnie na jego przyrodę.
9. Określenie działań edukacyjnych, powinny być prowadzone w oparciu o wartości przyrodnicze parku narodowego.
10. Określenie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, oraz obszarów i miejsc udostępnianych dla połowu ryb, polowania, zbioru grzybów oraz wprowadzania psów.
11. Zaplanowanie zasad monitoringu skuteczności ochrony.
12. Opracowanie warstw wektorowych, kompozycja i wydruk map:
 - a) obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową;
 - b) obszary i miejsca udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych.

Koncepcję ochrony należy sformułować oddzielnie dla Wigierskiego Parku Narodowego i dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” w części poza granicami parku. Dla Wigierskiego Parku Narodowego należy zrealizować pełen zakres. Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” w części poza granicami parku, należy zrealizować zakres wymieniony w punktach 2, 3, 4.

III. zadania ochronne oraz ocena przewidywanych skutków ich realizacji

Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” (16273,8 ha)

A. Wskazanie zadań ochronnych, wynikających z koncepcji, o której mowa w punkcie II, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji oraz podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację.

1. Sporządzenie wykazu projektowanych zadań ochronnych według zasad opisanych w rozdziale 6 rozporządzenia POPN, na podstawie syntezy poszczególnych operatów tematycznych.
2. Ustalenie działań ochronnych zapewniających utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, likwidację, ograniczenie zidentyfikowanych zagrożeń lub zapobieżenie im, oraz zachowanie lub poprawienie integralności obszaru i roli, jaką dany obszar pełni dla spójności sieci Natura 2000, przez:
 - a) ustalenie działań ochrony czynnej, które powinny być wykonane dla przedmiotów ochrony,
 - b) ustalenie działań, które powinny być wykonane w celu odtworzenia lub przywrócenia w obszarze gatunków lub siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla Wspólnoty,
 - c) ustalenie działań, które są potrzebne dla utrzymania, odtworzenia lub poprawy funkcjonowania korytarzy ekologicznych łączących obszar z obszarami sąsiednimi,
 - d) zaplanowanie rozmieszczenia obiektów i urządzeń służących celom ochrony obszaru, z wskazaniem ich lokalizacji,
 - e) ustalenie działań, które należy podjąć w ramach gospodarki prowadzonej w obszarze, zwłaszcza z zakresu gospodarowania wodami, zachowania lub odtworzenia możliwości wędrówki organizmów wodnych, zalesiania, kształtowania przestrzeni produkcyjnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej,
 - f) ustalenie działań pożądanych dla zrównoważonego rozwoju obszaru bazujących na wykorzystaniu zasobów krajobrazu i przyrody obszaru, a nieprzeszkadzających osiągnięciu, utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego stanu przedmiotów ochrony, zwłaszcza działań dotyczących zabudowy lub lokalizacji infrastruktury technicznej, komunikacyjnej, turystycznej lub edukacyjnej.
3. Kompozycja i wydruk mapy „Projektowane sposoby ochrony czynnej”.

B. Ocena przewidywanych skutków planu

1. Ocena przewidywanych skutków planu.
2. Ustalenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych dotyczących przedmiotów ochrony Natura 2000 oraz ich skutków, przez wskazanie sposobów, metod, częstotliwości, zakresu obserwacji i rejestracji danych umożliwiających:
 - a) weryfikację spełnienia warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000,
 - b) weryfikację i pomiar stanu realizacji działań ochronnych, zapewniających utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony.
3. Oszacowanie całościowych i częściowych kosztów realizacji planu i monitoringu realizacji działań ochronnych.

Zadania i działania ochronne należy sformułować oddzielnie dla Wigierskiego Parku Narodowego i dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” w części poza granicami parku.

Dla Wigierskiego Parku Narodowego należy zrealizować pełen zakres. Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” w części poza granicami parku, należy zrealizować zakres wymieniony w punktach A.2 i B.2.

Produkt końcowy: wersja papierowa i elektroniczna na płytach CD lub DVD – po 3 komplety każdego opracowania.

Termin realizacji: IV kwartał 2014

Podstawa prawna zakresu prac:

rozporządzenie POPN § 8 ust 1 pkt. 5, 7, 9, 10, 11, 12, § 11, rozdział 6;

rozporządzenie PON2000 § 3 ust 1 pkt. 5, 6, 8.

6. Sporządzenie projektów rozporządzeń w sprawie planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego oraz w sprawie planu ochrony dla obszaru Natura 2000 w części poza granicami WPN-u

I. Projekt rozporządzenia w sprawie planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego

Rozporządzenie musi uwzględniać zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska” oraz integrować zalecenia wynikające z ochrony w formie parku narodowego i w formie obszaru Natura 2000.

Wszystkie zabiegi ochronne wynikające z ochrony obszaru Natura 2000 muszą zostać uwzględnione w planie zabiegów dla parku narodowego.

Projekt rozporządzenia powinien być sporządzany zgodnie z „Wytocznymi do integracji planów ochrony i zadań ochronnych dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego z planami zadań ochronnych i planami ochrony dla obszarów Natura 2000”, po ich zatwierdzeniu.

Poniżej przedstawiono zawartość planu ochrony dla parku narodowego, uwzględniającego zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, po zintegrowaniu zapisów art. 20 ust. 3 i art. 29 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody.

- 1) Opis granic obszaru i mapa obszaru Natura 2000 oraz parku narodowego.
- 2) Cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji.
- 3) Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. w tym: identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.
- 4) Określenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zachowania integralności obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci obszarów Natura 2000, odnoszących się w szczególności do:
 - a) obszaru parku narodowego pokrywającego się z obszarem Natura 2000,
 - b) zagospodarowania przestrzennego, w tym w szczególności terenów lokalizacji zabudowy możliwej bez szkody dla obszaru Natura 2000, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, a także obszarów, które powinny być zalesione oraz obszarów wyłączonych z zalesiania,
 - c) gospodarowania wodami,
 - d) gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej,
 - e) śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych.
- 5) Wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej.
- 6) Określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań. w tym: określenie działań ochronnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację (*zakres działań ochronnych na obszarze Natura 2000 określa art. 29 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody*).
- 7) Ustalenie wskaźników właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.
- 8) Określenie sposobów monitoringu realizacji zadań ochronnych oraz ich skutków.
- 9) Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony.
- 10) Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępniania.
- 11) Wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
- 12) Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. w tym: wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu przedmiotów ochrony, w tym ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000.

II. Projekt rozporządzenia w sprawie planu ochrony dla obszaru Natura 2000 w części poza granicami Wigierskiego Parku Narodowego.

Zawartość planu ochrony dla obszaru Natura 2000 określa art. 29 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) opis granic obszaru i mapa obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) określenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zachowania integralności obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci obszarów Natura 2000, odnoszących się w szczególności do:
 - a) innych form ochrony przyrody, pokrywających się z obszarem Natura 2000,
 - b) zagospodarowania przestrzennego, w tym w szczególności terenów lokalizacji zabudowy możliwej bez szkody dla obszaru Natura 2000, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, a także obszarów, które powinny być zalesione oraz obszarów wyłączonych z zalesiania,
 - c) zagospodarowania obszarów morskich,
 - d) gospodarowania wodami,
 - e) gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej,
 - f) śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych;
- 4) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000;
- 5) określenie działań ochronnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację;
- 6) wskaźniki właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony;
- 7) określenie sposobów monitoringu realizacji zadań ochronnych oraz ich skutków;
- 8) określenie sposobów monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony.

III. Sporządzenie Projektu zaktualizowanego SDF obszaru Natura 2000 „Ostoja wigierska” i ewentualny projekt zmiany granic obszaru wraz z uzasadnieniem

W przypadku gdy w toku sporządzania projektów planów zaistnieją uzasadnione przesłanki wprowadzenia koniecznych zmian do SDF obszaru, w tym zwłaszcza w zakresie weryfikacji przedmiotów ochrony i aktualizacji oceny znaczenia przedmiotów ochrony, Wykonawca opracuje projekt aktualizacji SDF, wraz z jej uzasadnieniem merytorycznym, posługując się nowym formularzem SDF przekazany przez Zamawiającego.

W przypadku ujawnienia w toku prac nad Planem potrzeby dokonania korekty granic obszaru Natura 2000, Wykonawca opracuje propozycję nowego przebiegu granicy obszaru odwzorowaną na mapie obszaru, na podstawie wydzieleni geodezyjnych, wraz z merytorycznym uzasadnieniem tych zmian. Korekta granic obszaru Natura 2000 może dotyczyć zarówno ich powiększenia, jak i zmniejszenia, jednak w obu przypadkach opierać się ona może jedynie na kryterium naukowym, przyczyny społeczne i ekonomiczne nie mogą być podstawą korekty.

Produkt końcowy: wersja papierowa i elektroniczna na płytach DVD – 3 komplety.

Termin realizacji: IV kwartał 2014

Podstawa prawna zakresu prac:
ustawa OP art. 20 ust. 3, art. 29 ust. 8

7. Sporządzenie dokumentacji planu ochrony

Dokumentacja projektu planu ochrony to opracowanie w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych. Dokumentacja planu to opracowanie stosunkowo krótkie i zwarte, napisane językiem niespecjalistycznym, obszerniejsze informacje powinny się znaleźć w załącznikach. Dokumentacja planu ochrony powinna być spójna z rozporządzeniem, stanowić jego komentarz i rozwinięcie.

Produkt końcowy: wersja papierowa i elektroniczna - po 3 komplety.

Termin realizacji: IV kwartał 2014

Podstawa prawna zakresu prac:

Ustalenia dotyczące wybranych prac koniecznych dla sporządzenia planów ochrony dla Wigierskiego Parku Narodowego i Obszaru Natura 2000 „Ostoja Wigierska”

I. Inwentaryzacja zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych z ich charakterystyką, oceną stanu i prognozą przyszłych zmian, w zakresie niezbędnym do zaplanowania ochrony.

W parku narodowym zakres inwentaryzacji zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych obejmuje w szczególności:

- 1) rodzaje użytków gruntowych ujawnione w katastrze nieruchomości lub ewidencji gruntów i budynków oraz dla gruntów rolnych dane gleboznawczej klasyfikacji gruntów podane w operacie gleboznawczej klasyfikacji gruntów, wchodzącym w skład państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego;
- 2) typy gleb;
- 3) wody powierzchniowe w ujęciu zlewniowym wraz z oceną stanu ekologicznego wód;
- 4) formy rzeźby terenu, w tym w szczególności twory przyrody nieożywionej: jaskinie, okazałe głazy narzutowe i wychodnie skalne, formy skalne, odsłonięcia geologiczne, osuwiska, źródła, wydmy, wąwozy, miejsca aktywnych procesów rzeźbotwórczych;
- 5) ekosystemy leśne w zakresie:
 - a) typów ekosystemów leśnych i zbiorowisk roślinnych wraz z oceną zachodzących w nich procesów,
 - b) drzewostanów, z podaniem typu siedliskowego lasu, potencjalnego i rzeczywistego zbiorowiska roślinnego, składu gatunkowego, zasobności w m³/ha, zdrowotności, bonitacji, stopnia zwarcia i zadrzewienia, struktury wiekowej i przestrzennej, stanu odnowień naturalnych, zgodności składu gatunkowego ze składem zbiorowiska naturalnego, zasobów martwych drzew ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej;
 - 6) łądowe ekosystemy nieleśne, z wyszczególnieniem typów zbiorowisk roślinnych wraz z analizą i oceną zachodzących procesów sukcesji;
 - 7) ekosystemy wodne, z wyszczególnieniem typów zbiorowisk roślinnych wraz z analizą i oceną stanu wody, osadów dennych oraz krążenia pierwiastków;
 - 8) ekosystemy torfowiskowe i bagienne, z wyszczególnieniem typów zbiorowisk roślinnych wraz z analizą i oceną budowy złoża torfowego oraz jego zasilania w wodę;
 - 9) gatunki roślin, zwierząt lub grzybów dziko występujących oraz ich siedliska i stanowiska:
 - a) w szczególności objęte ochroną gatunkową oraz zagrożone wyginięciem lub rzadko występujące,
 - b) występujące poza granicami naturalnego zasięgu, w szczególności zagrażające gatunkom rodzimym;
 - 10) typy krajobrazów, punkty, osie i przedpola widokowe, w tym drogi i szlaki turystyczne;
 - 11) wartości kulturowe, z wyszczególnieniem:
 - a) obszarów i obiektów stanowiących zabytki w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390),
 - b) niematerialnych wartości kulturowych.

Na obszarze Natura 2000 inwentaryzacje, badania i ekspertyzy dotyczą uzyskania wiedzy o przedmiotach ochrony Natura 2000 i uwarunkowaniach ich ochrony, obejmujące w szczególności:

- a) analizę i ocenę występujących w obszarze przedmiotów ochrony i obszarów ważnych dla funkcjonowania oraz rozpoznanie czynników istotnych dla przedmiotów ochrony,
- b) analizę i zbadanie czynników i procesów wpływających na integralność obszaru,
- c) analizę roli obszaru w zapewnieniu spójności sieci Natura 2000 i zbadanie uwarunkowań tej roli, zwłaszcza powiązań obszaru z innymi obszarami oraz wzajemnych oddziaływań z obszarami sąsiednimi.

II. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony

Na obszarze Natura 2000 konieczne jest dokonanie łącznej oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony, która polega na:

- a) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:
 - ustaleniu parametru powierzchni i rozmieszczenia siedliska przyrodniczego w obszarze, uwzględniając jego fragmentację, trend zachodzących zmian oraz fragmentację poszczególnych wydziałów siedliska przyrodniczego (chodzi tu o wydzielenie siedliskowe a nie o wydzielenie leśne czy ewidencyjne),
 - ustaleniu parametru struktury poszczególnych wydziałów siedliska przyrodniczego, uwzględniając stan ochrony jego typowych gatunków, oraz procesów ekologicznych zachodzących w tym wydzieleniu, w porównaniu ze strukturą i procesami typowymi dla właściwego stanu ochrony siedliska,
 - ocenie parametru szans zachowania siedliska przyrodniczego w przyszłości;
- b) w odniesieniu do gatunków:
 - ustaleniu parametru stanu populacji, uwzględniając liczebność i rozmieszczenie gatunku w obszarze oraz trend zachodzących zmian liczebności, oszacowaniu, a także uwzględnieniu cech populacji gatunku, właściwych dla danej populacji gatunku,

- ustaleniu parametru siedliska gatunku, uwzględniając wielkość i jakość poszczególnych wydzieli siedliska gatunku w porównaniu z cechami siedliska gatunku typowymi dla właściwego stanu ochrony,
 - ocenie parametru szans zachowania gatunku w przyszłości;
1. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony opiera się na parametrach i skali określonej w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000, w której „FV” oznacza stan właściwy, „U1 – niezadowolający”, „U2 – zły”.
 2. Wykonawca, opracuje oceny stanu gatunków lub typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, zgodnie z przyjętą skalą, o której mowa w pkt. 2, przy czym oceny te powinny być zgeneralizowane na poziomie obszaru na podstawie rozkładu ocen na poszczególnych stanowiskach. w przypadku braku kompletnej wiedzy, jako ocenę należy przyjąć, jeżeli to możliwe, „najlepsze możliwe oszacowanie najbardziej prawdopodobnej wartości skali”, z równoczesnym opisaniem stopnia niepewności zgodnie z propozycją nowego formularza SDF. w przypadku gdy nie jest możliwe zastosowanie skali oceny, zapisuje się stan nieznaną - czyli „XX”.

III. Ustalenie warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru, zachowania integralności obszaru oraz spójności sieci Natura 2000

1. Podczas prac nad projektem Planu można rozważyć w uzgodnieniu z Zamawiającym, czy nie zachodzi konieczność ograniczenia się do kluczowych siedlisk i gatunków, decydujących o wyznaczeniu danego obszaru Natura 2000, tak aby:
 - szczególnie starannie zaplanować ich ochronę,
 - rozstrzygać na ich rzecz konflikty między celami ich ochrony a celami innych przedmiotów ochrony,
 - doprecyzować w SDF opis wartości przyrodniczej obszaru i oceną ogólnego znaczenia a lub B, podczas gdy pozostałe przedmioty ochrony powinny pozostać z oceną C.
2. Wykonawca przystępując do ustalenia wyżej wymienionych warunków określi długofalową (w perspektywie 20 lat) wizję optymalnego stanu przedmiotów ochrony danego obszaru Natura 2000, która powinna uwzględniać parametry „właściwego stanu ochrony”, w tym:
 - liczebność gatunku lub powierzchnia siedliska w obszarze nie pomniejszona, a w przypadkach jeśli jest to możliwe, nawet zwiększona;
 - zachowane lub odtworzone kluczowe elementy struktury (np. udział starych drzewostanów i martwych drzew w lasach);
 - utrzymanie we właściwym stanie siedlisk warunkujących realizację cyklu życiowego gatunku chronionego w obszarze.
9. Podczas ustalania warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony dla obszaru objętego projektem planu Wykonawca powinien kierować się:
 - koniecznością utrzymania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony lub jego osiągnięcia, jeżeli ten stan został oceniony jako niewłaściwy lub zły, dążąc do uzyskania „stanu optymalnego”,
 - możliwością ich osiągnięcia w okresie działania planu (20 lat),
 - istniejącymi i potencjalnymi uwarunkowaniami (w tym społecznymi i gospodarczymi) oraz ograniczeniami (w tym: technicznymi, finansowymi, organizacyjnymi, wynikającymi z braku wiedzy),
 - logiką planowania, tj. cele operacyjne powinny zbliżać nas do osiągnięcia celu strategicznego, a także być związane z ograniczaniem zagrożeń
 - możliwością ich monitorowania i weryfikacji.
10. Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony powinny być ustalone w sposób realistyczny i zrozumiały dla niespecjalistów.

IV. Ustalenie działań ochronnych

- a) Wykonawca określi odpowiednie działania ochronne w odniesieniu do przyjętych warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony, które mogą dotyczyć między innymi:
 - wykonania określonych jednorazowych bądź powtarzalnych zadań ochrony czynnej jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako niezadowolający lub zły,
 - wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach gatunków jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako niezadowolający lub zły,
 - utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach gatunków jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako właściwy,
 - uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony jeżeli stan ochrony przedmiotu ochrony nie jest możliwy do oceny.
2. Wykonawca określi działania ochronne, które polegają na określeniu ogólnych reguł i procedur gospodarowania (np. ogólnych reguł do stosowania w gospodarce leśnej, rolnej) lub za pomocą mechanizmów o ogólnym zastosowaniu (np. pakietów rolno - środowiskowych).

3. Działania ochronne powinny obejmować również działania w zakresie monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych, w tym w szczególności monitoring odpowiednich parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony.

b) Planując działania ochronne należy określić:

- rodzaj działań ochronnych;
- zakres prac przewidzianych do realizacji i w razie potrzeby warunki co do sposobu ich wykonania;
- obszar lub miejsce ich realizacji;
- termin lub okres oraz częstotliwość ich realizacji;
- koszty ich realizacji;
- podmiot odpowiedzialny za ich wykonanie i monitorowanie.

c) Wskazując podmiot odpowiedzialny należy brać pod uwagę:

- sprawującego nadzór nad obszarem,
- podmioty zobowiązane do współdziałania w ochronie obszaru Natura 2000 (np. podmioty działające w imieniu państwa, organy władzy publicznej),
- podmioty korzystające z rolniczych płatności bezpośrednich ze środków Unii Europejskiej, w zakresie objętym wymogiem wzajemnej zgodności,
- inne podmioty za ich zgodą.

V. Ustalenie niezbędnych wskaźników do studiów i planów

1. Wykonawca przeanalizuje istniejące studia i plany dotyczące obszaru lub mogące mieć wpływ na cele ochrony obszaru pod kątem ewentualnego znaczącego negatywnego oddziaływania skutków ich realizacji na integralność obszaru z punktu widzenia celów jego ochrony.

2. W przypadku stwierdzenia negatywnych oddziaływań Wykonawca określi:

- wskazania do zmiany tych elementów studiów lub planów, których realizacja naruszy lub stworzy ryzyko naruszenia zakazu wymienionego w art. 33 ustawy o ochronie przyrody;
- wskazania do zmiany tych elementów studiów i planów, które powinny być uwzględnione przy zmianach studiów i planów ze względu na zapewnienie właściwych uwarunkowań do realizacji celów ochrony obszaru.

3. Wskazania mogą dotyczyć zarówno studiów i planów obejmujących tereny w granicach obszaru Natura 2000, jak i dotyczących terenów poza tym obszarem – ale tylko w takim zakresie, w jakim te studia i plany oddziaływałyby negatywnie na obszar, w tym:

- potrzebę zmiany istniejących zapisów przy najbliższej aktualizacji studium lub planu,
- potrzebę przeprowadzenia aktualizacji całego istniejącego studium lub planu,
- potrzebę dodania nowych zapisów w przypadku przeprowadzania aktualizacji istniejącego studium,
- możliwości określenia niegroźnych dla obszaru Natura 2000 kierunków zagospodarowania przestrzennego podczas przeprowadzania aktualizacji istniejącego studium (z zachowaniem zasady ostrożności).

4. Wykonawca wyczerpująco uzasadni merytorycznie, że wskazania są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których wyznaczono obszar Natura 2000.